

kyně nárok, aby byla pozvána k valné hromadě. Tomu tak bylo, byla-li v době svolání valné hromady společníci žalované společnosti. Že žalobkyně dne 20. června 1924 byla a společníci, dovodil správně již odvolací soud a stačí i tu poukázati ku správným důvodům napadeného rozsudku, které nebyly nijak vyvráceny vývody dovolání. Dovolatelka tvrdí ovšem, že žalující firma přestala býti společníci, prohlásivši dopisem ze dne 3. ledna 1923, že vystupuje z prodejního svazu, čímž prý vystoupila i ze společnosti, neboť prodejní svaz a společnost jsou prý jednotnou organizací, kteréžto vystoupení bylo společností vzato na na vědomí na valné hromadě dne 20. června 1924 a tím stalo se účinným. Přípustnost vystoupení společníka ze společnosti snaží se dovolatelka dovoditi z §u 66 zák. čís. 58/1906, dle něhož prý možno kmenový kapitál společnosti snížit také vrácením kmenových vkladů společníkům, po případě i jen jednotlivým. Vrácení kmenového vkladu jednotlivému společníku obsahuje prý však jeho výstup ze společnosti, neboť bez vkladu nemůže býti nikdo společníkem. A tu prý dostačí prohlášení společníka, že žádá vrácení vkladu nebo, což prý je totéž, že vystupuje ze společnosti. Než zákonné ustanovení, k němuž dovolatelka poukazuje, pojednává o vyloučení společníka, který nesložil včas kmenový vklad, a na případ souzený nedopadá. Měla-li však dovolatelka na zřeteli předpis §u 54 druhý odstavec zákona, jak by se dle obsahu jejích vývodů zdálo, přehlídí, že zákon i při snížení kmenového kapitálu vrácením kmenových vkladů nedopouští vrácení celého vkladu, nýbrž, že stanoví určité minimum, které musí zůstatí nedotčeno (§ 54 odst. 3 zák.). Tím však padají i důsledky, které dovolatelka odvozuje z domnělé přípustnosti vrácení celého kmenového vkladu. Po zákonu není přípustno prosté jednostranné vystoupení společníka. Právem tedy odvolací soud uvádí, že jest prohlášení žalobkyně o výstupu z prodejního svazu ze dne 3. ledna 1923, ať by se již vykládalo v tom neb v onom smyslu, bezvýznamné pro posouzení otázky, zda byla žalobkyně v rozhodné době společníci žalované společnosti, a že jest také zbytečno řešiti otázku, zda prodejní svaz a žalovaná společnost jsou jednotným právním útvarem. Vývody dovolání netřeba se tedy po této stránce vůbec zabývati. Byla-li však žalující firma společníci žalované společnosti a nebyla-li řádně pozvána k valné hromadě ze dne 20. června 1924, byla tím porušena společenská smlouva (§ 18) i zákon (§ 38), usnesení valné hromady jsou zmatečná a žaloba jest podle §u 41 čís. 1 zák. čís. 58/1906 odůvodněna.

Čís. 6939.

Bylo-li umluveno zaplacení dluhu v cizí měně, jest věřitel oprávněn domáhati se zaplacení pouze v této a nikoliv v tuzemské měně; jen dlužníku jest ponecháno, by zaplatil dluh, splatný v tuzemsku, v tuzemské měně podle hodnoty v době splatnosti.

Z nepozastavení vyšších než zákonných úroků ve faktuře nelze souditi na to, že dlužník s nimi souhlasil.

(Rozh. ze dne 29. března 1927, Rv I 1585/26.)

Žalovaná koupila od žalobkyně (tuzemské firmy) zboží za dolary. Žalobě o zaplacení kupní ceny v Kč jakož i 8% úroků z kupní ceny vyjádřené v dolarech procesní soud první stolice vyhověl, o d v o l a c í s o u d zamítl žalobu, pokud požadovala nedoplatek kupní ceny v Kč, úroky z tohoto nedoplatku, jakož i ohledně 2% úroků z kupní ceny vyjádřené v dolarech. D ů v o d y: S procesním soudem nelze souhlasiti, že lze odvolatelku odsouditi k placení v korunách československých. Mezi stranami není sporu o tom, že kupní cena za zboží, o které ve sporu jde, byla umluvena v dolarech a v těch že bylo i odpůrkyni placeno. Smlouvou tou jsou obě strany vázány a odpůrkyně nemůže na odvolatelce žádati nic jiného než vyrovnání kupní ceny ve smluvené měně (§ 1413 obč. zák.). Poněvadž jde o obchod, je odvolatelka ovšem oprávněna, platiti i ve měně československé podle hodnoty dolaru v době splatnosti, právo to však přísluší pouze kupiteli, nikoliv však i prodávati (čl. 336 obch. zák.). Poněvadž žaloba má za předmět placení ve měně, jež umluvena nebyla, nemělo býti žalobě vyhověno, a stalo-li se tak přece, dostalo se tím věci nesprávného posouzení po stránce právní. V tom směru je odvolání oprávněno a bylo mu zcela vyhověno. Pokud se týče úroků, jež požaduje odpůrkyně z kupní ceny v dolarech vyjádřené, nebylo odvolání vzhledem k tomu, co svrchu uvedeno, zásadně vyhověno, odpůrkyni však přiznány pouze zákonné úroky 6% podle čl. 287 obch. zák., poněvadž ani ne tvrdila, že byly 8% úroky výslovně umluveny a z nepozastavení 8% úroků ve faktuře nelze vyčísti ještě tichý souhlas odvolatelky s touto výší úroků (čl. 279 obch. zák.). Splátky v dolarech konané, jak jsou uvedeny v napadeném rozsudku, jsou podle udání odvolatelčina správné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 Šu 503 c. ř. s.), avšak neprávem. Dle zjištění odvolacího soudu byla kupní cena za zboží, jež žalobkyně žalované dodala, umluvena v dolarech. Právem proto dospěl odvolací soud k úsudku, že podle Šu 1413 obč. zák. jest žalobkyně oprávněna, žádati zaplacení kupní ceny pouze v dolarech a nikoliv ve měně československé, a že pouze dlužníku, žalované, jest na vůli zůstaveno podle čl. 336 druhý odstavec obch. zák., by splatila svůj dluh, jenž je podle zjištění soudů nižších stolic splatným v místě sídla žalující firmy, v měně československé dle hodnoty v době splatnosti (facultas alternativa). Poněvadž jde o obchod, přichází zde v úvahu ustanovení čl. 336 první odstavec

obch. zák. a nikoliv ustanovení §u 905 obč. zák. Avšak také dle tohoto místa zákonného není vyloučeno, by strany smlouvou neujednaly placení v měně cizí, poněvadž jde o normu dispositivní. Z ustanovení druhého odstavce čl. 336 obch. zák. (»so kann der Betrag nach dem Werte zur Verfallszeit in der Landesmünze gezahlt werden«) dlužno vyvozovati, že pouze dlužník jest oprávněn platiti v měně zemské, nikoliv však také věřitel oprávněn žádati zaplacení v této měně. Dovolatelka má pouze právo, žádati zaplacení v měně ujednané — tudíž v dolarech, a žalovaná může býti pouze odsouzena k zaplacení dluhu v dolarech. Z okolnosti, že nebylo výslovně vymíněno efektivní placení v dolarech, vyplývá podle čl. 336 druhý odstavec pouze, že žalovaná jest oprávněna platiti v československé měně, nikoliv však také, že dovolatelka může žádati zaplacení v této měně. Utrpí-li snad dovolatelka pro prodlení žalované strany škodu poklesem dolaru po splatnosti dluhu, zůstane jí podle §u 1333 obč. zák. vyhrazeno, by se domáhala na žalované náhrady této škody. Pouhá možnost takové škody jí však neopravňuje žádati zaplacení dluhu v měně československé.

Pokud jde o úroky, dlužno rovněž přisvědčiti soudu odvolacímu, že dovolatelce přísluší pouze zákonité úroky 6%, poněvadž netvrdila, že byly ujednány úroky vyšší. Z nepozastavení 8% úroků ve faktuře nelze vyvozovati tichý souhlas žalované s požadovanou výší úroků, neboť výjimečného ustanovení §u 88 j. n. nelze obdobně užiti na jiné doložky fakturní. Doložka tato byla by jen tehdy závazná, kdyby dovolatelka byla dokázala, že byla žalovanou schválena buď výslovně neb alespoň mlčky (konkludentním činem podle §u 863 obč. zák.).

Čís. 6940.

Pod »jiné důvody« ve smyslu §u 39 čís. 5 ex. ř. nespadá vyloučení předmětu z exekuce. Bylo-li právoplatně povoleno zabavení požární náhrady, nemůže dlužník (pojištěnec) v žalobě proti pojišťovně o složení požární náhrady k soudu uplatňovati, že požární náhrada byla určena ke znovuzřízení budovy, pakli si do usnesení o exekučním zabavení pohledávky nestěžoval.

Byla-li dlužníková pohledávka přikázána k vybrání, nemůže se dlužník domáhat na poddlužníku ani, by ji složil k soudu. Oprávnění dlužníkovu k žalobě jest však vyloučeno jenom do peníze, jímž byla věřiteli přikázána pohledávka k vybrání. Exekuční zástavní právo samo o sobě nevylučuje oprávnění dlužníka k žalobě o vymáhanou pohledávku.

(Rozh. ze dne 29. března 1927, Rv I 1725/26.)

Žalobkyně byla pojištěna u žalované pojišťovny proti požáru. Když nastal pojistný případ, domáhala se žalobkyně na pojišťovně, by složila požární náhradu k soudu pro ni (žalobkyni) a její věřitele. O b a n i ž š í s o u d y zamítly žalobu pro nedostatek oprávnění žalobkyně k žalobě,